

Uchwała Nr XXXV/332/09
Rady Miejskiej w Darłowie
z dnia 27 października 2009 r.

w sprawie przyjęcia Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest wraz z inwentaryzacją dla Gminy Miasto Darłowo.

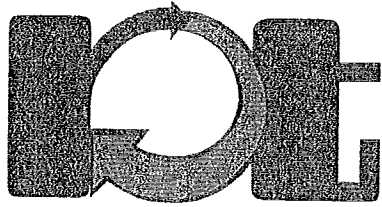
Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420), Rada Miejska w Darłowie postanawia, co następuje.

§ 1. Uchwala się Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest wraz z inwentaryzacją dla Gminy Miasto Darłowo stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Darłowie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
w Darłowie
Zbigniew Grosz

recycling
odpady
technologie

**PROGRAM
USUWANIA AZBESTU
ORAZ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
WRAZ Z INWENTARYZACJĄ
DLA GMINY MIASTO DARŁOWO**

Niniejszy program został objęty dotacją Ministra Gospodarki
w ramach realizacji w 2009 roku zadań wynikających z
„Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski”

Gliwice, październik 2009r.

R.O.T. RECYCLING ODPADY TECHNOLOGIE S.C. 44-101 Gliwice, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 11 lok. 304
Tel.: 032 231-43-97, Fax: 032 332-45-86

ING-Bank CE III o/Gliwice 19 1050 1298 1000 0002 0287 3550 - NIP: 631-19-70-703 - REGON: 273361976

ROT RECYCLING ODPADY TECHNOLOGIE S.C.
44-101 Gliwice, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 11

TEMAT: PROGRAM
USUWANIA AZBESTU
ORAZ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
WRAZ Z INWENTARYZACJĄ
DLA GMINY MIASTO DARŁOWO

**ZAMAWIA-
JĄCY: POWIAT SŁAWIEŃSKI**
UL.SEMPOŁOWSKIEJ 2A
76-100 SŁAWNO

Autor
opracowania: mgr Krzysztof Tyrała wraz z zespołem
biegły z listy Ministra OŚZNiL
biegły z listy Wojewody Śląskiego w zakresie sporządzania OOS
ekspert PIE w zakresie gospodarki odpadami

Gliwice, październik 2009r.

SPIS TREŚCI

	strona
1. DANE OGÓLNE	5
1.1. Nazwa opracowania	5
1.2. Zleceniodawca	5
1.3. Autor opracowania	5
1.4. Podstawa opracowania	5
1.5. Cel i zakres opracowania	6
1.6. Podstawowe informacje charakteryzujące Gminę Miasto Darłowo	
2. PRAWNE ASPEKTY POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI BUDOWLANYMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST	8
2.1. Uregulowania prawne	8
2.2. Rodzaje i klasyfikacja odpadów zawierających azbest	13
3. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE AZBESTU	15
4. ZASTOSOWANIE WYROBÓW BUDOWLANYCH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	17
4.1. Zastosowanie azbestu	17
4.2. Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest	19
4.3. Zastosowanie wyrobów azbestowych w budownictwie mieszkaniowym	20
4.4. Zastosowanie wyrobów azbestowych w ciepłownictwie	21
5. OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELI, ZARZĄDCÓW LUB UŻYTKOWNIKÓW - BEZPIECZNE UŻYTKOWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	23
6. PROCEDURA - OBOWIĄZKI I POSTĘPOWANIE WŁAŚCICIELI ORAZ ZARZĄDCÓW PRZY UŻYTKOWANIU OBIEKTÓW I TERENÓW Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST	24
6.1. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest	27
6.2. Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz sporządzenie informacji dla burmistrza	28
7. ZAGROŻENIA DLA LUDZI WYNIKAJĄCE Z OBECNOŚCI AZBESTU W ŚRODOWISKU	29
7.1. Deklaracja Brukselska	29
7.2. Źródła narażenia na działanie azbestu	30
7.3. Skutki narażenia na działanie pyłu azbestowego	30
8. PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009-2032 – ZAŁOŻENIA OGÓLNE	32
8.1. Krótka charakterystyka „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu. na lata 2009-2032.”	32
8.2. Zakres zadań dla gminy i powiatu wynikający z „Programu...”	33

9. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIO-POMORSKIEGO NA LATA 2009-2012 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY 2013-2028.....	35
9.1. Aktualny stan gospodarki odpadami zawierającymi azbest wg WPGO	35
9.2. Przewidywane zadania do realizacji w gospodarce odpadami zawierającymi azbest wg WPGO.....	36
10. DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY DARŁOWO.....	38
10.1. Wstęp	38
10.2. Określenie ilości wyrobów zawierających azbest z podziałem na poszczególne rodzaje oraz uwzględnienie właścicieli, zarządców i użytkowników nieruchomości, na których występują	40
10.3. Określenie stanu wyrobów zawierających azbest z podziałem na poszczególne rodzaje oraz stopień pilności ich usunięcia	43
10.4. Baza danych problematyki azbestowej	49
10.5. Określenie rejonów szczególnie zagrożonych wyrobami zawierającymi azbest.....	49
10.6. Określenie dalszego sposobu gospodarki odpadami azbestowymi z uwzględnieniem ich transportu oraz możliwościami ich unieszkodliwiania	50
10.6.1. Obowiązki wykonawców prac związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest	50
10.6.2. Transport odpadów zawierających azbest.....	52
10.6.3. Możliwości i miejsca składowania odpadów zawierających azbest	53
11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW PROGRAMU.....	54
12. HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY REALIZACJI PROGRAMU	56
13. KOSZTY USUNIĘCIA WYROBÓW I ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKTÓW OSÓB FIZYCZNYCH	58
14. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM.....	60
14.1. Wstęp	60
14.2. Określenie wskaźników monitorowania i oceny skuteczności realizacji programu.....	61
14.3. Określenie sposobu monitorowania i zarządzania programem.....	62
15. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU - ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ...	63
16. ZAŁĄCZNIKI	64

1. DANE OGÓLNE

1.1. Nazwa opracowania

PROGRAM USUWANIA AZBESTU ORAZ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST DLA GMINY MIASTO DARŁOWO

1.2. Zleceniodawca

POWIAT SŁAWIEŃSKI, ul. Sempołowskiej, 76-100 Sławno.

Niniejszy program został zrealizowany w wyniku uchwały Nr XXX/III/207/09 Rady Powiatu w Sławnie z dnia 30 czerwca 2009r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia dotyczącego realizacji zadania pod nazwą „Powiatowy program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest wraz z inwentaryzacją i programami gminnymi” - z gminami : Gminą Miasto Darłowo, Gminą Darłowo, Gminą Sławno, Gminą Malechowo oraz w wyniku dotacji Ministra Gospodarki na realizację w 2009 roku zadań wynikających z „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski”, na opracowanie. przedmiotowego programu.

1.3. Autor opracowania

ROT RECYCLING ODPADY TECHNOLOGIE S.C., 44-101 Gliwice, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 11.

1.4. Podstawa opracowania

- Umowa nr 57/09 z dnia 30.07.2009 r.,
- Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (jedn. tekst z 2008 r. - Dz. U. Nr 25, poz. 150),
- Ustawa z dnia 27.04.2001 r. o odpadach (jedn. tekst z 2007 r. - Dz. U. Nr 39, poz. 251),
- „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, Uchwała nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r.,

- Rozporządzenie dotyczące bezpiecznego postępowania i ochrony przed azbestem i materiałami zawierającymi azbest.

1.5. Cel i zakres opracowania

Celem przedmiotowego programu jest spowodowanie działań związanych z oczyszczeniem terenu Gminy Miasto Darłowo z azbestu, tj. wyrobów budowlanych zawierających azbest jak również pozostałych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych w określonym horyzoncie czasowym.

Zakres programu obejmuje prawne aspekty postępowania z wyrobami budowlanymi i odpadami zawierającymi azbest, właściwości azbestu i zastosowanie wyrobów budowlanych zawierających azbest, zagrożenia dla ludzi wynikające z obecności azbestu w środowisku, zakres zadań dla gminy wynikający z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, skalę ilości i rodzaju wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Darłowo, inwentaryzację oraz określenie ilości wyrobów i odpadów zawierających azbest, kierunki działań organizacyjnych i finansowych, harmonogram realizacji programu oraz zarządzanie programem.

1.6. Podstawowe informacje charakteryzujące Gminę Miasto Darłowo

Poniższe informacje przedstawiono za *Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Miasto Darłowo na lata 2004-2006*.

Darłowo leży w odległości 21 km od Sławna, które jest ważnym węzłem kolejowym i drogowym na trasie Berlin - Szczecin - Gdańsk - Królewiec, 40 km od Koszalina oraz 48 km od Słupska. Miasto posiada dogodne połączenia z wymienionymi ośrodkami.

Jako miasto nadmorskie Darłowo jest portem rybackim i handlowym. Mogą tu zawijać statki o nośności do 1000 BRT, długości całkowitej 75 m lub zanurzeniu 4 m. Powyżej brutto 150 RT (rejestranych ton) kapitan ma obowiązek skorzystać z pilota. Główną funkcją portu jest rybołówstwo.

Darłowo leży w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w zachodniej części powiatu sławieńskiego. Miasto jest położone na Pobrzeżu Koszalińskim, na obszarze dwóch mezoregionów: Wybrzeża Słowińskiego oraz Równiny Słupskiej.

Miasto położone jest nad polskim Bałtykiem przy ujściu rzeki Wieprzy. Darłowo liczy sobie ok. 14 289 mieszkańców, zajmuje powierzchnię 20 km². Leży w północnej części województwa zachodniopomorskiego, na skraju Pobrzeża Słowińskiego, w dolinie Wieprzy i Grabowej. Północną granicę stanowi 5-kilometrowa linia brzegu morskiego z szeroką, piaszczystą plażą, pasmem wydm (obszar chronionego krajobrazu) i znajdującymi się na wschód od Darłowa stromymi stokami morenowymi.

Miasto pełni głównie rolę ośrodka turystyczno –wypoczynkowego.

2. PRAWNE ASPEKTY POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI BUDOWLANymi I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

2.1. Uregulowania prawne

Do aktów prawnych regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest należą:

- **ustawy dotyczące bezpiecznego postępowania i ochrony przed azbestem i materiałami zawierającymi azbest:**
 - **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane** (jedn. tekst z 2006 r. Dz. U. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.). W przypadku występowania azbestu (Art. 30 ust. 3) właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 w/w artykułu, jeśli ich realizacja m.in. może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, pogorszenie stanu środowiska bądź pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych.
 - **Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest** (Dz. U. Nr 101, poz. 628, z 1998r. Nr 156, poz.1018, z 2000 r. Nr 88, poz. 986, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, Nr 154, poz. 1793 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78, i Nr 65, poz. 596). Zakazuje wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Do wyjątków należy azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Ustawa reguluje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.
 - **Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych** (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.). Ustawa reguluje problematykę dotyczącą substancji

i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych oraz określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko.

- **Ustawa z dnia 27.04.2001 r. o odpadach** – jedn. tekst z 2007 r. (Dz. U. Nr 39, poz. 251). Zgodnie z Art. 1 ust. 1 ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Ustawa określa obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym m.in. odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje postępowanie w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, w tym składowania odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Ustawa określa m.in. zakres planów gospodarki odpadami, sposób ich opiniowania i sposób monitorowania, zasadę spójności planu z planem wyższego szczebla oraz określa rodzaj odpadów, które powinny być ujęte na każdym szczeblu ich opracowania.
- **Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska** – jedn. tekst z 2008 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 150). Zgodnie z Art. 1 ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa reguluje m.in. opracowanie programów ochrony środowiska, prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem i sposób postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, ochronę powierzchni ziemi, przeciwdziałania zanieczyszczeniom (w tym: konieczność oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje, konieczność dokumentowania informacji dotyczącej m.in. występowania azbestu).
- **Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw** (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn.

zm.). Ustawa reguluje sposób postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. Art. 54 ustawy odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska – sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

- **Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych** (Dz. U. Nr 199, poz. 1671). Ustawa reguluje zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przewóz materiałów niebezpiecznych w kraju określają przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Wymagane są świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów oraz szkolenie kierowcy pojazdów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.
- **Ustawa z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. Nr 7, poz. 78, z 2003 r.). Artykuł 6 ustawy nadaje nowe brzmienie (nowelizuje) art. 4 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.
- **Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest** (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 72). Ustawa wprowadza zmiany do ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.
- **Rozporządzenia dotyczące bezpiecznego postępowania i ochrony przed azbestem i materiałami zawierającymi azbest**
- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez

materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 11 września 1996 r. w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na czynniki (Dz. U. Nr 121, poz. 571).
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub wprowadzania na polski obszar celny (z 1998 r. Dz. U. Nr 44, poz. 268, z 1999 r. Nr 25, poz. 222, z 2000 r. Nr 15, poz. 188, z 2001 r. Nr 10, poz. 77, z 2002 r. Nr 1, poz. 11 i z 2003 r. Nr 5, poz. 50).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska w całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 161, poz. 1335).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nie selektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12).

-
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858).
 - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986).
 - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie kursów kształcących dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne (Dz. U. Nr 236, poz. 1987).
 - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011).
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).
 - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876, zm. Dz. U./2008, Nr 200, poz.1235),
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649).
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie dopuszczenia do dnia 31 grudnia 2004 r. wyrobów zawierających włókna azbestowe do produkcji lub do wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 131, poz. 1406).

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...) – Dz. U. Nr 254, poz. 2573 z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280, poz. 2771, zm.: 2005 Nr 160, poz. 1356).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 14.02.2006 w sprawie wzoru dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30 poz. 213).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 25.05.2007 w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 101, poz. 686).

2.2. Rodzaje i klasyfikacja odpadów zawierających azbest

W wyniku demontażu, rozbiórki, wyburzeń, usunięcia wyrobów zawierających azbest z obiektów, budowli i urządzeń powstają odpady zawierające azbest.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) ściśle wymienia rodzaje odpadów zawierających azbest, które zostały zaliczone do odpadów niebezpiecznych.

W zależności od źródła powstawania w katalogu wymieniono 9 rodzajów odpadów zawierających azbest:

1. Kod **06 07 01*** Podgrupa: Odpady z produkcji... chloru i chlorowców
rodzaj : **Odpady azbestowe z elektrolizy**
2. Kod **06 13 04*** Podgrupa: Odpady z innych procesów nieorganicznych
rodzaj : **Odpady z przetwarzania azbestu**
3. Kod **10 11 81*** Podgrupa: Odpady z hutnictwa szkła
rodzaj : **Odpady zawierające azbest**
4. Kod **10 13 09*** Podgrupa: Odpady z produkcji spoiw mineralnych...
rodzaj : **Odpady zawierające azbest z produkcji elementów azbestowo-ceramicznych**
5. Kod **15 01 11*** Podgrupa: Odpady opakowaniowe...
rodzaj : **Opakowania metali zawierające niebezpieczne elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi**
6. Kod **16 01 11*** Podgrupa: Zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy...
rodzaj : **Okładziny hamulcowe zawierające azbest**
7. Kod **16 02 01*** Podgrupa: Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych
rodzaj : **Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest**
8. Kod **17 06 01*** Podgrupa: Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest
rodzaj : **Materiały izolacyjne zawierające azbest**
9. Kod **17 06 05*** Podgrupa: Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest
rodzaj : **Materiały konstrukcyjne zawierające azbest**

* - odpad niebezpieczny

3. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE AZBESTU

Przez azbest należy rozumieć grupę włóknistych krzemianów, naturalnych minerałów o budowie krystalicznej, tj.:

- azbest chryzotylowy - chryzotyl (azbest biały)
- azbest krokidolitowy - krokidolit (azbest niebieski)
- azbest amozytowy (gruenerytowy) - amozyt
- azbest antofilitowy - antofilit
- azbest termolitowy - termolit
- azbest aktynolitowy - aktynolit

Główne cechy azbestu to odporność na wysoką temperaturę i wysoka odporność na działanie środowiska agresywnego, chemicznego. Azbest odznacza się również wysoką wytrzymałością mechaniczną i wysoką odpornością na korozję.

Największe znaczenie ze względu na swoje właściwości posiadał azbest biały - chryzotyl i azbest niebieski - krokidolit.

Włóknisty charakter azbestu wraz z w/w cechami to główne właściwości fizykochemiczne, które pozwoliły na jego szerokie zastosowanie.

Włókna azbestu w zależności od odmiany azbestu mają długość kilku centymetrów i średnicę kilku milimetrów, osiągając wartości submikronowe.

Główne zastosowanie znalazł azbest biały - chryzotyl, azbest niebieski - krokidolit i azbest amozytowy. Biorąc pod uwagę różnicę w budowie włókien azbestu chryzotylowego i azbestu krokidolitowego oraz amozytowego, pył azbestu chryzotylowego jest mniej groźny od pyłu azbestu krokidolitowego i amozytowego w odniesieniu dla zdrowia ludzi. Włókna chryzotyłu są znacznie dłuższe od krokidolitu i amozytu, natomiast średnica chryzotyłu jest mniejsza od krokidolitu i amozytu. Włókna chryzotyłu są „długie” i „miękkie”, natomiast krokidolitu i amozytu są „krótkie”, „twarde” i „grube”.

W tabeli 1 przedstawiono charakterystykę właściwości fizykochemicznych azbestu.

Tab.1

Charakterystyka właściwości fizykochemicznych wybranych odmian azbestu

Właściwości	Chryzotyl	Krocidolit	Amozyt
Barwa ¹⁾	biała do jasno-zielonej, żółta	niebieska, lawendowa, zielona	brązowa, szara
Główny składnik chemiczny [%] ²⁾	SiO ₂ - 38 - 42 MgO - 38 - 42 Fe ₂ O ₃ - 0 - 5 FeO - 0 - 3	SiO ₂ - 38 - 42 MgO - 38 - 42 Fe ₂ O ₃ - 13 - 18 FeO - 3 - 21	SiO ₂ - 49 - 52 MgO - 5 - 7 Fe ₂ O ₃ - 0 - 5 FeO - 35 - 40
Struktura włókna ¹⁾	bardzo liczne włókna, łatwo rozdzielne	włókniste	blaszkowate, grube
Długość włókien [mm] ³⁾	0,2 - 200	0,2 - 17	0,4 - 40
Średnica włókien [mm] ³⁾	0,03 - 0,08	0,06 - 1,2	0,15 - 1,5
Powierzchnia [m ² /mg] ³⁾	10 - 27	2 - 15	1 - 6
Gęstość [g/cm ³] ²⁾	2,55	3,3 - 3,5	3,4 - 3,5
Temperatura rozkładu [°C] ²⁾	450 - 800	400 - 800	600 - 900
Temperatura topnienia [°C] ²⁾	1515	1170	1395
Twardość wg Moshy ³⁾	2,5 - 4,0	4,0	5,5 - 6,0
Odporność na kwasy ³⁾	bardzo słaba	dobra	dość dobra
Odporność na zasady ³⁾	bardzo dobra	dobra	dobra
Tekstura ²⁾	elastyczna, jedwabista i twarda	elastyczna do łamliwej	łamliwa

Źródło: ¹⁾ Szymczykiewicz K.: Uwaga azbest, IWZZ Warszawa 1989, s. 10 - 12.

²⁾ Wytyczne szacowania ryzyka zdrowotnego dla czynników rakotwórczych, IMP, Łódź 1997, s. 7.

³⁾ Poradnik gospodarki odpadami, Verlag Dashäfer, Warszawa 2006, tab. 4.5.5.2/1.

4. ZASTOSOWANIE WYROBÓW BUDOWLANYCH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

4.1. Zastosowanie azbestu

Właściwości fizykochemiczne azbestu powodowały, że był stosowany w ponad kilku tysiącach wyrobów zawierających azbest, a najbardziej rozpowszechniony w wyrobach budowlanych, energetyce, przemyśle chemicznym i transporcie. Do najważniejszych wyrobów azbestowych należą (*K.Szymczykiewicz, 1989*):

1. Wyroby azbestowo-cementowe produkowane z azbestów chryzotylowego i amfibolowych, takie jak: płyty faliste, obudowy, płyty Karo, płyty warstwowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne zawierające od 10 do 35 % azbestu. Wyroby te są ogniotrwałe, odporne na korozję i gnicie, wytrzymałe na działania mechaniczne.
2. Wyroby izolacyjne stosowane do izolacji kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych, a także ubrań i tkanin ognioodpornych. Należą do nich: wata, włóknina, sznury, przędza, tkaniny termoizolacyjne, taśmy. Zawierają one, w zależności od przeznaczenia, od 75 do 100 % azbestu, głównie chryzotyłu.
3. Wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe, szczeliwa plecione. Najbardziej powszechnymi wyrobami uszczelniającymi były płyty azbestowo-kauczukowe, które charakteryzują się odpornością na podwyższoną temperaturę, wytrzymałością na ściskanie, nieznacznym odkształceniem trwałym, dobrą elastycznością. Płyty mogą być zbrojone. Szczeliwa plecione były stosowane do uszczelniania części pracujących w wysokich temperaturach, a także w środowisku wody, pary wodnej, gazów obojętnych i aktywnych, kwasów organicznych i nieorganicznych, smarów, olejów, rozpuszczalników, gazów spalinowych, ługów, roztworów soli.
4. Wyroby cierne, takie jak: okładziny cierne i taśmy hamulcowe, stosowane do różnego typu hamulców. Azbest chryzotylowy stosowany do ich produkcji chronił elementy robocze przed zbytnim przegrzaniem.
5. Wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe, zawierające od 20 do 40 % azbestu.

Poza tym azbest stosowany był w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym do filtracji, jako wypełniacz do lakierów, do izolacji przewodów grzewczych.

Tab. 2

Najważniejsze wyroby azbestowe i zawartość w nich azbestu ¹⁾

Wyroby	Przybliżona zawartość azbestu [% wag]	Rodzaj azbestu	Uwagi
Wyroby azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie	10 - 15	chryzotyl amozyt krokidolit	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim
Wyroby azbestowo-cementowe obejmujące rury ciśnieniowe, kanalizacyjne i wodociągowe	12 - 15	chryzotyl krokidolit amozyt	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim
Ognioodporne płyty izolacyjne	25 - 40	amozyt chryzotyl	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim lub z uwodnionym krzemianem wapnia albo też z zasadowym węglanem magnezu
Wyroby izolacyjne łącznie izolacjami natryskowymi	12 - 100	amozyt chryzotyl krokidolit	luźne mieszaniny włókien azbestowych z materiałami nieorganicznymi: z cementem, gipsem., z krzemianem wapnia, węglanem magnezu, ziemią okrzemkową
Złącza i uszczelki	25 - 85	chryzotyl krokidolit	kompozycje azbestowe (związane) z elastomerami, włókiennicze wyroby azbestowe plecione
Materiały cierne, wyroby włókiennicze	65 - 100	chryzotyl krokidolit	włókiennicze wyroby azbestowe takie jak przędza, rowingi, ubranie, taśmy, węże
Płytki i wykładziny podłogowe	5 - 7,5	chryzotyl	kompozycje azbestowe (związane) z gumą termoplastyczną
Wyroby z mas plastycznych i obudowy akumulatorów	55 - 70	chryzotyl	kompozycje azbestowe (związane) z gumą termoplastyczną i gumą termoodporną
Wypełniacze, wzmocnienia i wyroby z nich produkowane (wojłok, karton, papier, filtry do wina i piwa, kity, kleje, powłoki ochronne itp.)	25 - 98	chryzotyl krokidolit	kompozycje azbestowe (związane) z różnymi masami plastycznymi lub z masami bitumicznymi

Źródło: ¹⁾ Wytyczne szacowania ryzyka zdrowotnego dla czynników rakotwórczych, IMP, Łódź 1997, s. 11.

4.2. Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu.

Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m^3 definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne. Ocena wielkości produkcji wymienionych wyrobów oraz ilości aktualnie użytkowanych jest niemożliwa do przeprowadzenia.

Klasa II obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m^3 definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej w Polsce rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich. W znacznie mniejszych ilościach produkowane i stosowane były inne wyroby azbestowo- cementowe, z których należy wymienić przede wszystkim rury służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypy.

Źródło: Program usuwania azbestu..., Ministerstwo Gospodarki i Pracy

4.3. Zastosowanie wyrobów azbestowych w budownictwie mieszkaniowym

Do zastosowania w budownictwie mieszkaniowym wyrobów twardych (azbestocement - 10 - 15 % zawartości azbestu) należy zaliczyć:

- elewacje ścian,
- pokrycia dachowe,
- rury azbestowo-cementowe,
- materiały ognioochronne do konstrukcji budynków.

Do prac elewacyjnych stosowano następujące materiały:

- płyty barwne, autoklawizowane typu Acekol, Kolorys, Pikolorys,
- płyty azbestowo-cementowe, prasowane płaskie okładzinowe,
- płyty lignocementowe modyfikowane,
- płyty prasowane typu Karo.

Do prac dachowych stosowano następujące materiały:

- płyty faliste, płyty azbestowo-cementowe oraz gąsiory,
- płyty prasowane typu Karo.

Rury azbestowo-cementowe stosowano jako:

- rury ciśnieniowe - wodociągowe (woda pitna),
- rury (grawitacyjne) kanalizacyjne - ścieki bytowo-gospodarcze

Stosowanymi materiałami ognioochronnymi (wyroby twarde i wyroby miękkie zawierające azbest) do konstrukcji budynków były ¹:

- płyty ognioochronne „Sokalit”.
- płyty ognioochronne „Pyral”,
- tynki z dodatkiem azbestu,
- natryski masy ognioochronnej z azbestem na konstrukcje budynków

¹ Źródło: Wojciechowska-Piskorska H., Skucza L.: Ochrona przed azbestem, ODiDKo, Gdańsk 2000, s. 28 - 30.

Zastosowanie płyt ogniochronnych z „Sokalitu”:

„LIPSK I”

- sufit podwieszony na wszystkich kondygnacjach wykonany z „Sokalitu”,
- słupy i rygle obudowane „Sokalitem”,
- ściany osłonowe od I do V piętra: od zewnątrz szkło hartowane, pustka powietrzna, płyta „Sokalit”, wełna mineralna,
- obudowa szybów dźwigowych od wewnątrz - płyty z „Sokalitu”,
- całość klatki schodowej obudowana płytą „sokalitową”

„LIPSK II”

- sufit podwieszony z płyty gipsowej, jedynie na poziomie piwnicy, w suficie płyty „sokalitowe”.
- osłona belek stalowych stropu „Sokalitem”, osłona słupów i rygli na antresoli z „Sokalitu”
- obudowa szybów dźwigowych: od wewnątrz - płyty „sokalitowe” - na poziomie parteru, płyty gipsowe ogniochronne w wyższych kondygnacjach²

Tynki z dodatkiem azbestu oraz natryskowe masy ogniochronne stosowane były jako izolacje termiczne (ogniodporne) i akustyczne w obiektach użyteczności publicznej (sale koncertowe, sale kinowe).

4.4. Zastosowanie wyrobów azbestowych w ciepłownictwie

Jako wyroby twarde zawierające azbest stosowane w ciepłownictwie można wymienić:

- rury ciśnieniowe (woda pitna) - rury cementowo azbestowe
- rury kanalizacyjne (grawitacyjne), kanalizacja wewnętrzna.

Jako wyroby miękkie stosowane w ciepłownictwie można wymienić:³

- szczeliwa azbestowo-kauczukowe o nazwie „Polonit” i „Gambit” (od nazw producentów),

² Źródło: Wojciechowska-Piskorska H., Skucza L.: Ochrona..., op. cit., s. 28-30

³ Ibid

-
- płaszcze azbestowo-cementowe o zawartości azbestu pow. 50% i płaszcze azbestowo-gipsowe,
 - sznury i tektura azbestowe.

Szczeliwa azbestowo-kauczukowe („Polonit”) stosowano jako płyty i uszczelki do połączeń armatury prowadzącej wodę o wysokich parametrach lub parę, gazy obojętne i aktywne, roztwory soli nieorganicznych i organicznych.

Szczeliwa azbestowo-kauczukowe („Gambit”) stosowano jako płyty i uszczelki do uszczelniania stałych elementów maszyn i urządzeń pracujących w środowiskach, w których występuje para wodna, woda i wysoka temperatura do 500°C.

5. OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELI, ZARZĄDCÓW LUB UŻYTKOWNIKÓW - BEZPIECZNE UŻYTKOWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Do obowiązków właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest należy:

- dokonanie przeglądu technicznego obiektów i urządzeń budowlanych lub instalacji przemysłowych wraz z identyfikacją rodzaju azbestu oraz ze sporządzeniem „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”
- przedłożenie wyników inwentaryzacji (jako informacja) marszałkowi województwa (przedsiębiorca), odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta (osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami),
- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu,
- podjęcie decyzji o usuwaniu azbestu,
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu wyrobów zawierających azbest (na co najmniej 30 dni przed ich rozpoczęciem, a w zgłoszeniu określa się, że demontaż wyrobów budowlanych zawierających azbest może wykonać firma specjalistyczna posiadająca zatwierdzony decyzją program usuwania odpadów azbestowych z obiektów budowlanych na terenie Gminy Miasto Darłowo),
- dokonanie wyboru wykonawcy prac prowadzącego zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest (wyłącznie wykonawca prac spełniający wymogi w tym zakresie, wymogi jak dla wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest),
- opracowanie instrukcji bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- oznakowanie miejsc, pomieszczeń, instalacji lub urządzeń, w których jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- oznakowanie miejsc, pomieszczeń, instalacji lub urządzeń zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest.

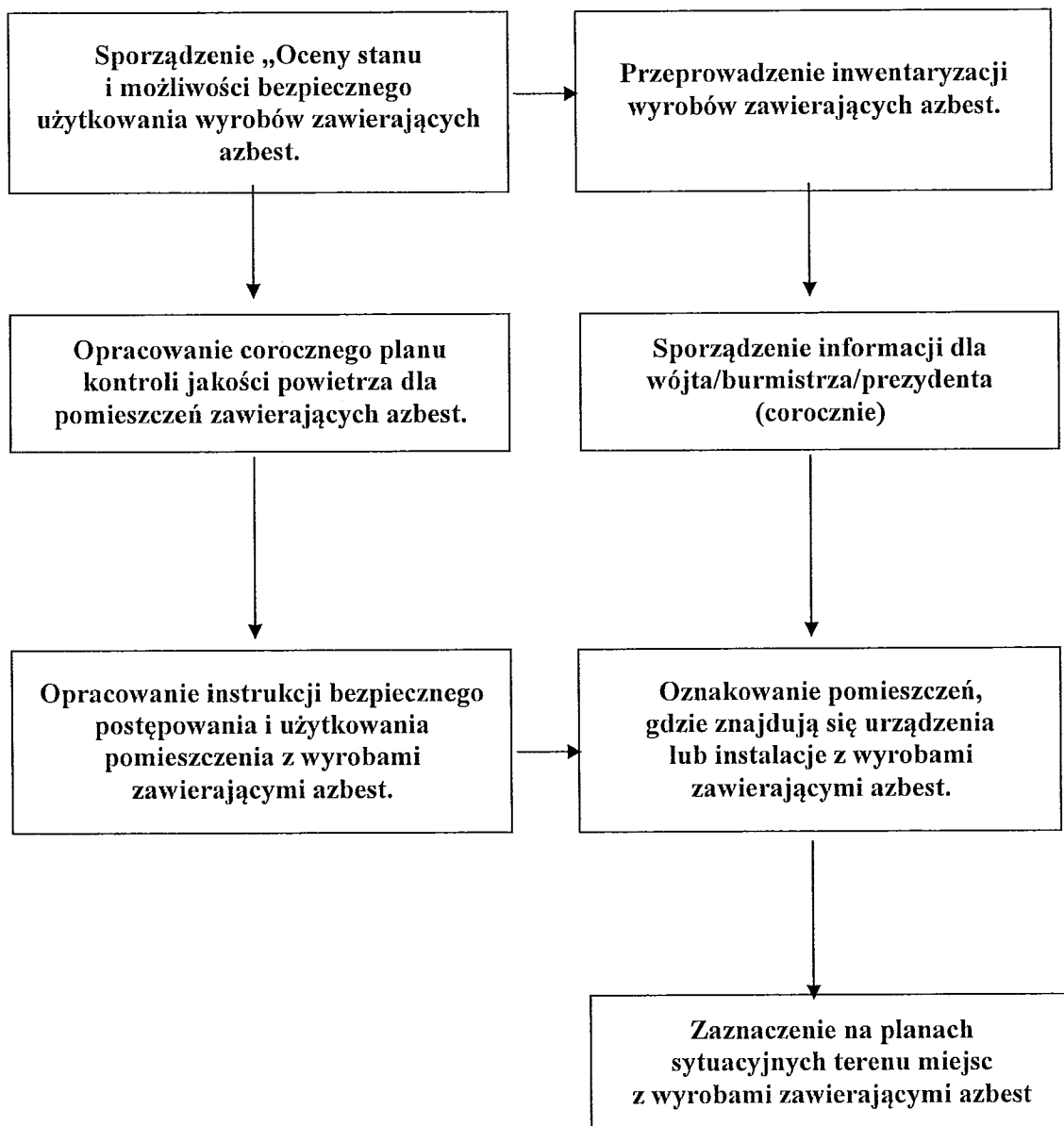
6. PROCEDURA - OBOWIĄZKI I POSTĘPOWANIE WŁAŚCICIELI ORAZ ZARZĄDCÓW PRZY UŻYTKOWANIU OBIEKTÓW I TERENÓW Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Ministerstwo Gospodarki w ramach realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” proponuje procedury dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, w tym PROCEDURA 1 Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Powyższa procedura określa zakres obowiązków i zasad postępowania właścicieli oraz zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów, gdzie znajduje się azbest bądź wyroby zawierające azbest. PROCEDURA 1 dotyczy bezpiecznego ich użytkowania. PROCEDURA 1 dotyczy również użytkowników wieczystych obiektów lub innego miejsca zawierającego azbest.

PROCEDURA 1.⁴

Dotycząca obowiązków i postępowania właścicieli oraz zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Opis procedury

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji i urządzeń oraz terenów gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest. Procedura dotyczy więc bezpiecznego ich użytkowania.

⁴ Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest Min. GPiPS, Warszawa 2003, s. 18 - 20.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje okres posiadania budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – niezależnie od ich wielkości lub stanu, jeżeli znajdują się tam wyroby zawierające azbest.

Opis szczegółowy

Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu – gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest – ma obowiązek sporządzenia - w 2 egzemplarzach - „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”. Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następne „Oceny...” w terminach wynikających z warunków poprzedniej „Oceny...” – tzn.:

- Po 5-u latach, – jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone,
- Po 1-m roku, – jeżeli przy poprzedniej „Ocenie...” ujawnione zostały drobne (do 3% powierzchni wyrobów) uszkodzenia.

Wyroby, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte.

Jeden egzemplarz „Oceny...” właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca zobowiązany jest złożyć właściwemu organowi nadzoru budowlanego – w terminie do 30-tu dni od dnia jej sporządzenia. Drugi egzemplarz zachowuje przy dokumentacji budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – do czasu sporządzenia następnej „Oceny...”. (Dz. U. 2004 nr 71 poz. 649). Właściciel lub zarządca zobowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest⁵. Wyniki inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest. Wyniki inwentaryzacji powinny służyć do sporządzenia stosownej informacji dla wójta, burmistrza lub prezydenta miasta – właściwego dla miejsca znajdowania się budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest. Wzory informacji⁶ są odpowiednio w załącznikach:

⁵ Ustawa – Prawo ochrony środowiska z dn. 27.04.2001 r (Dz.U. Nr 62 poz.627 z późn.zm.)

⁶ Rozp. M.G.P.i P.S. z 23.10.2003 r

Załącznik 2 – Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania.

Załącznik 3 – Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.

Informacje przedkłada się corocznie, celem wykazania ewentualnych zmian w ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest – co pozwoli na ocenę zagrożenia dla ludzi i środowiska w danym rejonie. Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie występują wyroby zawierające azbest, ma ponadto obowiązki:

- Oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu (zał. 4)
- Opracowania i wywieszenia na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest.
- Zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto, jeżeli w budynku, budowli, instalacji lub urządzeniu oraz na terenie znajdują się wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 (tzw. „miękkie”), lub jeżeli wyroby zawierają azbest krokidolit a także jeżeli te wyroby znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, lub istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska – właściciel lub zarządca powinien opracować plan kontroli jakości powietrza (monitoringu), a jego wyniki uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

6.1. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, zobowiązany jest do przeprowadzenia kontroli stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny tych wyrobów - „OCENA stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia MGPIPS z dnia 2 kwietnia 2004 r., Dz. U. Nr 71, poz. 649).

Przepisy dokładnie określają, kiedy usuwanie wyrobów zawierających azbest jest konieczne i jak należy postępować z obiektami, w których użyto azbestu, a jak wtedy, kiedy należy zabezpieczyć wyroby zawierające azbest.

6.2. Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz sporządzenie informacji dla burmistrza

Rozporządzenie Ministra GPiPS z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie... zgodnie z § 7 zobowiązuje właściciela, zarządcę lub użytkownika miejsc, w których był lub jest użytkowany azbest lub wyroby zawierające azbest, do dokonania inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury. Inwentaryzację należało przeprowadzić w terminie do końca maja 2004 r., przy czym wynik inwentaryzacji należy przedstawić w formie informacji wg wzoru przedstawionego poniżej. Informacja podlega corocznej inwentaryzacji w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku. Informację sporządza się w 2 egzemplarzach: jeden przedkłada się w formie pisemnej marszałkowi województwa, a drugi przechowuje przez okres 1 roku do czasu sporządzenia następnej informacji.

Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informację burmistrzowi miasta.

7. ZAGROŻENIE DLA LUDZI WYNIKAJĄCE Z OBECNOŚCI AZBESTU W ŚRODOWISKU

7.1. Deklaracja Brukselska

W dniach 22-23 września 2005 r. w Brukseli odbyła się Europejska Konferencja nt. Azbestu. W wyniku obrad przedstawiono Deklarację Brukselską (Rezolucję wstępną) dotyczącą azbestu. W preambule Deklaracji stwierdzono, że *„azbest pozostaje w Europie⁷ głównym czynnikiem rakotwórczym w środowisku pracy. Wyroby azbestowe obecne są w europejskich domach, budynkach użyteczności publicznej i w infrastrukturze, a odpady azbestowe w naszym środowisku w dalszym ciągu, w stopniu trudnym do oszacowania, są przyczyną chorób i umieralności”*.

Deklaracja Brukselska w zakresie prewencji przed narażeniem na ekspozycję azbestu zaleca między innymi:

- rygorystyczne przestrzeganie przepisów prawnych dotyczących wszystkich aspektów zdrowotnych i bezpieczeństwa pracy z azbestem,
- zmianę oznakowania wyrobów azbestowych; wszystkie powinny być opatrzone etykietą z czaszką i skrzyżowanymi pieszczelami, podobnie jak inne czynniki rakotwórcze; stosowane obecnie oznaczenie „a” nie stanowi dostatecznego ostrzeżenia,
- wprowadzenie obowiązkowych audytów budynków użyteczności publicznej do roku 2007 i budynków mieszkalnych do roku 2008,
- usunięcie z regulacji prawnych Unii Europejskiej określenia „sporadyczne i na niskim poziomie” narażenie na azbest, bowiem żadne narażenie na azbest nie jest bezpieczne!

Deklaracja Brukselska stwierdza również, że „Prawa człowieka i zniesienie kary śmierci są podstawowymi wartościami Unii Europejskiej, jednak setki tysięcy Europejczyków jest pozbawionych prawa do zdrowia z powodu ekspozycji na azbest. W wielu przypadkach narażenie jest równoznaczne z wyrokiem śmierci. Konieczne są działania na rzecz ochrony podstawowego prawa do pracy i życia w bezpiecznym środowisku.”

⁷ Chociaż stosowanie azbestu zostało zakazane we wszystkich krajach Unii Europejskiej z dniem 1 stycznia 2005 r. to obywatele UE w dalszym ciągu podlegają narażeniu na ten czynnik

7.2. Źródła narażenia na działanie azbestu

Ogólnie źródła narażenia na działanie azbestu, a tym samym ryzyko zachorowania wskutek wdychania przez organizm ludzki pyłu azbestowego można podzielić na źródła związane z narażeniem niezawodowym (w tym również środowiskowym) i narażeniem zawodowym człowieka.

Narażenie niezawodowe na działanie azbestu (w tym środowiskowe) może wystąpić:

- na terenach sąsiadujących z terenami przemysłowymi (np. zakłady stosujące wyroby azbestowe - chłodnie kominowe, chłodnie wieżowe, nieczynne nieoczyszczone zakłady produkujące wyroby azbestowe, dzikie składowiska odpadów zawierających azbest, nielegalne składowanie odpadów azbestowych z zmieszanyimi odpadami komunalnymi, nieprawidłowo prowadzone składowiska odpadów azbestowych),
- u członków rodzin pracowników nieprzestrzegających przepisów i zasad bezpieczeństwa przy usuwaniu, demontażu, transporcie i składowaniu wyrobów i odpadów zawierających azbest,
- w obszarach miejskich przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- w obszarach miejskich i wiejskich w wyniku uszkodzeń mechanicznych i korozji chemicznej i biologicznej ścian osłonowych i pokryć dachowych,
- w obiektach, pomieszczeniach wewnętrznych w wyniku użytkowania wyrobów azbestowych stosowanych jako izolacje ognioodporne, akustyczne, wentylacyjne i klimatyzacyjne.

Narażenie zawodowe na działanie azbestu może wystąpić na stanowiskach:

- poboru prób do badań wyrobów azbestowych,
- demontażu wyrobów azbestowych,
- pakowania odpadów azbestowych,
- załadunku/rozładunku odpadów azbestowych,
- unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

7.3. Skutki narażenia na działanie pyłu azbestowego

Azbest stanowi minerał o działaniu szkodliwym na organizm. Udowodniono działanie kancerogenne (rakotwórcze) na organizm ludzki. Aktualnie azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia

z dnia 2 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. Nr 201, poz. 1674) pod numerem indeksowym 650-013-00-6 jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym kategorii 1, stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

Głównie azbest może być wchłaniany przez organizm przez drogi oddechowe, a w niewielkim stopniu przez skórę.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne tzn. takie, które w postaci aerozolu dostają się z wdychanym powietrzem do płuc, do pęcherzyków płucnych. Włókna respirabilne mają grubość nie większą niż 3 μm i jednocześnie takie, których stosunek długości do średnicy jest większy od 3. Najbardziej niebezpiecznym dla organizmu jest azbest - krokidolit (azbest niebieski), natomiast można przyjąć, że wszystkie gatunki azbestu są dla ludzi kancerogenne (rakotwórcze).

W wyniku przedostania się do organizmu pyłu azbestowego przez układ oddechowy mogą nastąpić zmiany chorobowe głównie u ludzi zawodowo narażonych na pył azbestowy, w tym:

- pylica azbestowa (azbestoza),
- nowotwory złośliwe - rak płuca i opłucnej (międzybłonniak),
- zgrubienia opłucnej,

Skutkiem oddziaływania azbestu na skórę może być wystąpienie zapaleń skórnych, dermatoz, brodawek.

8. PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009-2032 – ZAŁOŻENIA OGÓLNE

8.1. Krótka charakterystyka „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu”

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „**Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032**” Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, zwany dalej „Programem”, utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

„Program” określa nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Cele te osiągnane będą przez realizację wzajemnie uzupełniających się zadań, na trzech poziomach (centralnym, wojewódzkim i lokalnym: powiatowym i gminnym), finansowanych ze środków prywatnych i publicznych, w tym ze środków budżetowych pozostających w dyspozycji Ministra Gospodarki.

„Program” grupuje zadania przewidziane do realizacji, w pięciu blokach tematycznych:

- 1) zadania legislacyjne;
- 2) działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii unicestwiania włókien azbestowych, organizacja krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich;
- 3) zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do unicestwiania włókien azbestowych;
- 4) monitoring realizacji „Programu” przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej;
- 5) działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

Organem odpowiedzialnym za monitoring i koordynację realizacji „Programu” jest Minister Gospodarki, który powołuje:

- 1) Głównego Koordynatora jako osobę odpowiedzialną za współdziałanie poszczególnych jednostek i instytucji oraz podejmowanie inicjatyw dotyczących uaktualniania „Programu”;
- 2) Radę Programową, która – działając jako organ opiniotawczo-doradczy Ministra Gospodarki – skupia przedstawicieli wszystkich istotnych dla realizacji „Programu” organów, urzędów, instytucji i organizacji.

8.2. Zakres zadań dla gminy i powiatu wynikający z „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu...”

Na poziomie lokalnym zadania realizują samorzady: powiatowy i gminny, poprzez:

Samorząd gminny:

- 1) gromadzenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl;
- 2) przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;
- 3) organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm;
- 4) organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w „Programie”;
- 5) inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- 6) współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest;
- 7) współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;

- 8) współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację „Programu”;
- 9) współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Samorząd powiatowy:

- 1) przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;
- 2) współpraca z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie weryfikacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest;
- 3) organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w „Programie;”
- 4) inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- 5) współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
- 6) współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację „Programu „
- 7) współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

9. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2009-2012 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY 2013 2028

9.1. Aktualny stan gospodarki odpadami zawierającymi azbest wg WPGO

- *Ilość wyrobów i odpadów zawierających azbest wg WPGO*

Należy szacować że na terenie województwa zachodniopomorskiego może znajdować się ok. 800 000 Mg wyrobów azbestowych.

- *Składowiska odpadów azbestowych wg WPGO*

Obecnie przy unieszkodliwianiu tego typu odpadów stosuje się metodę D5(składowanie). Całkowita pojemność dwóch czynnych składowisk posiadających wydzielone do tego typu kwatery działają, wynosi 64 500 m³. Sianów – 30 000m³ - m, Dalsze – 34 500 m³, (25 000Mg)

IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI.

Odpady zawierające azbest

- - *powolny proces usuwania wyrobów zawierających azbest;*
- - *brak ogólnodostępnych środków wspomagających usuwanie azbestu z gospodarstw.*

Przewidywana ilość (masa) odpadów wynikająca z usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie województwa, zgodnie z założeniami „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” (program przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14.05.2002) będzie wynosić co najmniej:

w latach 2003-2012 – 103 000 Mg,

w latach 2013-2022 – 375 000 Mg,

w latach 2023-2032 – 375 000 Mg,

Wobec już unieszkodliwionych na koniec roku 2007 - 19500 Mg odpadów azbestowych i przyjętych założeń unieszkodliwiania corocznie 35 000 Mg odpadów zawierających azbest, należy przewidzieć w każdym z zakładów zagospodarowania odpadów wydzieloną kwaterę o pojemności, co najmniej 150 000 Mg przyjmującą do unieszkodliwienia w ciągu roku do 7 000 Mg odpadów azbestowych lub wyznaczyć jedno centralne składowisko dla odpadów z całego województwa.

9.2. Przewidywane zadania do realizacji w gospodarce odpadami zawierającymi azbest wg WPGO

Cele krótkookresowe na lata 2009-2012

1. Sukcesywnie usuwane z gospodarstw domowych i innych obiektów budowlanych, w oparciu o istniejące programy gminne i miejskie, wyrobów zawierających azbest.
2. Stwarzanie możliwości częściowego finansowania przez fundusze ochrony środowiska kosztów związanych z usuwaniem azbestu z otoczenia.

Cele długookresowe na lata 2013-2020

1. Kontynuowanie usuwania wyrobów zawierających azbest z otoczenia.
2. Budowa w rejonach gospodarowania odpadami na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wydzielonych kwater do unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest lub wybudowanie jednego centralnego składowiska.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

Opracowanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest z terenów gmin i miast
Województwa,

Jednostka administracyjna odpowiedzialna za realizację - Marszałek Województwa, Powiaty,
Gminy, Związki Gmin

Lata realizacji działań - 2009-2020

Działania przewidziane do realizacji w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest do 2020 r.

Rodzaj i zakres działań Jednostka administracyjna odpowiedzialna za realizację

Lata realizacji działań

1.
Kontynuacja przejętych działań wojewody w zakresie akcji informacyjnej skierowanej do posiadaczy wyrobów zawierających azbest.
Marszałek Województwa, Gmina, Związek Gmin
2009-2020
2.
Bieżąca aktualizacja bazy danych dotyczącej wyrobów zawierających azbest.
Marszałek Województwa, Gmin, Przedsiębiorca
2009-2020
3.
Opracowywanie programów oczyszczania gmin, powiatów i województwa z wyrobów zawierających azbest w ramach planów gospodarki odpadami odpowiedniego szczebla.
Marszałek Województwa, Powiat, Gmina, Związek Gmin
2009-2020

4.

*Monitorowanie procesu usuwania wyrobów zawierających azbest ze środowiska.
Marszałek Województwa, Gmina, Związek Gmin
2009-2010*

5.

*Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.
Gmina, Związek Gmin, Przedsiębiorca
2009-2020*

6.

*Wskazywanie możliwości finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest.
Marszałek Województwa, Gmina, Związek Gmin Fundusze Ochrony Środowiska
2009-2020*

7

*Stworzenie możliwości unieszkodliwiania odpadów materiałów izolacyjnych oraz
Konstrukcyjnych zawierające azbest w Zakładach Gospodarki Odpadami.
Gmina, Związek Gmin, Przedsiębiorcy
2009-2020*

10. DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MIASTO DARŁOWO

10.1. Wstęp

Diagnoza aktualnego stanu użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo analizowana została w aspekcie:

- ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy/miasta występujących w:
 - budynkach mieszkalnych i gospodarczych jednorodzinnych,
 - budynkach wielorodzinnych,
 - obiektach użyteczności publicznej,
- rozwiązań dotyczących odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych.
- stanu wyrobów zawierających azbest z podziałem na rodzaj obiektu budowlanego,
- miejsca występowania odpadów zawierających azbest,
- rejonów szczególnego zagrożenia związanego z użytkowaniem wyrobów zawierających azbest i magazynowaniem, nielegalnym składowaniem odpadów,
- rozwiązań dotyczących odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska art. 162 ust. 3, wykorzystujący substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, jest obowiązany do przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejsc ich występowania.

Szczegółowy sposób inwentaryzowania azbestu lub wyrobów zawierających azbest w miejscach ich wykorzystywania określa rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876), zmiana Dz. U. z 2008 Nr 200, poz. 1235 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 9 października zmieniające przedmiotowe rozporządzenie.

Właściciel, zarządca lub użytkownik miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest, dokonuje inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury.

Pierwszą inwentaryzację należało przeprowadzić w terminie do 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia (wejście w życie 29.11.2003 r.).

Informacja podlega corocznie aktualizacji w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nakłada na wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, obowiązek okresowego przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439) określa terminy, formę, układ i wymagane techniki przedkładania informacji.

Powyższą informację o wyrobach azbestowych należy przedłożyć marszałkowi województwa raz na rok, do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, począwszy od danych za rok 2003.

Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, zobowiązany jest do przeprowadzenia kontroli stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny tych wyrobów - „Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia MGPIPS z dnia 2 kwietnia 2004 r., Dz. U. Nr 71, poz. 649).

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 71, 2004 r., poz. 649) pierwszej oceny należało dokonać w terminie 6 miesięcy od jego wejścia w życie, czyli do 16 listopada 2004 r. Właściciel powinien jeden egzemplarz oceny zachować, łącznie z dokumentacją miejsca zawierającego azbest, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a drugi przekazać do właściwego organu nadzoru budowlanego w terminie 30 dni od daty sporządzenia oceny.

10.2. Określenie ilości wyrobów i odpadów zawierających azbest z podziałem na poszczególne rodzaje oraz uwzględnienie właścicieli, zarządców i użytkowników nieruchomości, na których występują

W zestawieniu poniżej na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji – spis z natury - przedstawiono diagnozę stanu występowania wyrobów i odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Miasta Darłowo.

OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTY FALISTE, AZBESTOWO - CEMENTOWE

Budynki. mieszkalne [m ²]	Budynki gospodarcze [m ²]	Odpady azbestowe luzem [m ²]	Razem na posesji [m ²]
4438,2	12699,0	489,9	17737

Budynki. mieszkalne [kg]	Budynki gospodarcze. [kg]	Odpady azbestowe luzem [kg]	Razem na posesji [kg]
57635,1	161277,3	6221,7	225261,2

OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTKI KARO

Budynki. mieszkalne [m ²]	Budynki gospodarcze [m ²]	Odpady azbestowe luzem [m ²]	Razem na posesji [m ²]
312,0	30,0	0,0	342,0

Budynki. mieszkalne [kg]	Budynki gospodarcze. [kg]	Odpady azbestowe luzem [kg]	Razem na posesji [kg]
2572,2	243,0	0,0	2770,2

OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTY AZBESTOWO- CEMENTOWE, PŁASKIE, ACEKOL

Budynki. mieszkalne [m ²]	Budynki gospodarcze [m ²]	Odpady azbestowe luzem [m ²]	Razem na posesji [m ²]
0,0	102,0	0,0	102,0

Budynki. mieszkalne [kg]	Budynki gospodarcze. [kg]	Odpady azbestowe luzem [kg]	Razem na posesji [kg]
0,0	1020,0	0,0	1020,0

Łączna ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w nieruchomościach osób fizycznych na terenie Gminy Miasto Darłowo w wynosi:

OSOBY FIZYCZNE RODZAJ WYROBÓW	Budynki. mieszkalne [m ²],	Budynki gospodarcze [m ²]	Odpady azbest. luzem [m ²]	Razem na posesji [m ²]
	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]
PLYTY FALISTE AZBESTOWO- CEMENTOWE	4438,2	12699,0	489,9	17737,1
	57635,1	161277,3	6221,7	225261,2
PLYTKI KARO	312,0	30,0	0,0	342,0
	2572,2	243,0	0,0	2770,2
PLYTY AZBESTOWO CEMENTOWE, PŁASKIE, ACEKOL	0,0	102,0	0,0	102,0
	0,0	1020,0	0,0	1020,0
RAZEM: m²	4750,2	12831,0	489,9	18181,0
RAZEM: kg	60207,3	162540,3	6221,7	229051,4

**ŁĄCZNIE WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST NA POSESJACH OSÓB
FIZYCZNYCH NA TERENIE GMINY MIASTO DARŁOWA:**

17,69 tys. m²

222,83 Mg

**ILOŚĆ ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST LUZEM NA POSESJACH OSÓB
FIZYCZNYCH NA TERENIE GMINY MIASTO DARŁOWA**

6,22Mg

**ŁĄCZNA ILOŚĆ ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST LUZEM I DO
WYTWORZENIA NA POSESJACH OSÓB FIZYCZNYCH NA TERENIE GMINY
MIASTO DARŁOWA**

229,05 Mg

10.3. Określenie stanu wyrobów zawierających azbest z podziałem na poszczególne rodzaje oraz stopień pilności ich usunięcia

Poniżej przedstawiono stan wyrobów zawierających azbest z określeniem stopnia pilności ich usuwania.

OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTY AZBESTOWO- CEMENTOWE, FALISTE

Liczba posesji zinwentaryzowanych	Pilność	stopień	Bud. mieszk. [m ²]	Bud. gosp. [m ²]	Odpady azbest. luzem [m ²]	Razem dla pilności [m ²]
	Pilność	I	393,2	2087,5	484,9	5289,6
	Pilność	II	3085,0	9355,9	0,0	10883,9
	Pilność	III	771,5	1255,6	0,0	1563,6
	Razem					17737,1

OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTKI KARO

Liczba posesji zinwentaryzowanych	Pilność	stopień	Bud. mieszk. [m ²]	Bud. gosp. [m ²]	Odpady azbest. luzem [m ²]	Razem dla pilności [m ²]
	Pilność	I	236,0	30,0	0,0	266,0
	Pilność	II	76,0	0,0	0,0	76,0
	Pilność	III	0,0	0,0	0,0	0,0
	Razem					342,0

OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTY AZBESTOWO- CEMENTOWE, PŁASKIE, ACEKOL

Liczba posesji zinwentaryzowanych	Pilność	stopień	Bud. mieszk. [m ²]	Bud. gosp. [m ²]	Odpady azbest. luzem [m ²]	Razem dla pilności [m ²]
	Pilność	I	0,0	102,0	0,0	102,0
	Pilność	II	0,0	0,0	0,0	0,0
	Pilność	III	0,0	0,0	0,0	0,0
	Razem					

OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTY – FALISTE AZBESTOWO-CEMENTOWE

l.p.	ulica	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	pilność og. dla posesji (I,II,III)
1	Wiejska	1	0,0	552,0	15,0	567,0	I
2	Słoneczna	1	0,0	0,0	15,0	15,0	I
3	Ojca Damiana Tynieckiego	45	0,0	205,0	0,0	205,0	I
4	Kazimierza Pułaskiego	2	0,0	50,0	0,0	50,0	II
5	Kazimierza Pułaskiego	4	0,0	43,0	0,0	43,0	I
6	Kazimierza Pułaskiego	6	0,0	40,0	0,0	40,0	II
7	Kazimierza Pułaskiego	8	0,0	3,0	0,0	3,0	I
8	Kazimierza Pułaskiego	27	102,0	0,0	0,0	102,0	III
9	Kazimierza Pułaskiego	45	130,0	0,0	0,0	130,0	II
10	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	64	0,0	9,0	0,0	9,0	I
11	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	63	154,0	0,0	0,0	154,0	I
12	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	56	117,0	0,0	0,0	117,0	II
13	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	49	188,5	0,0	0,0	188,5	II
14	gen. Zygmunta Berlinga	3	0,0	40,0	0,0	40,0	II
15	Admiralska	20	0,0	25,0	0,0	135,0	II
16	Zwycięstwa	14	0,0	10,0	0,0	10,0	I
17	Zawiszy Czarnego	4	92,0	0,0	0,0	92,0	II
18	Zwycięstwa	12	0,0	6,0	0,0	6,0	I
19	Gdyńska	6	38,0	0,0	10,0	48,0	I
20	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	12	0,0	45,0	0,0	45,0	I
21	Hanki Sawickiej	22a	0,0	8,5	0,0	8,5	I
22	Hanki Sawickiej	22	0,0	30,0	0,0	30,0	II
23	Hanki Sawickiej	12	85,0	0,0	0,0	85,0	II
24	Hanki Sawickiej	14	194,0	23,0	0,0	217,0	II
25	Hanki Sawickiej	18	188,5	0,0	0,0	188,5	II
26	Hanki Sawickiej	10	10,0	0,0	0,0	10,0	I
27	Feliksa Nowowiejskiego	7	0,0	46,0	0,0	46,0	II
28	Feliksa Nowowiejskiego	9	0,0	38,0	0,0	38,0	II
29	Feliksa Nowowiejskiego	8	20,0	0,0	0,0	20,0	I
30	Karola Kurpińskiego	3	6,0	0,0	0,0	6,0	II
31	Fryderyka Chopina	39	0,0	50,0	0,0	50,0	II
32	Mikołaja Kopernika	18	0,0	0,0	15,0	15,0	I
33	Stanisława Moniuszki	6	0,0	34,0	0,0	34,0	II
34	Mikołaja Kopernika	13	24,0	126,5	0,0	150,5	II
35	Mikołaja Kopernika	15	80,0	0,0	0,0	80,0	II
36	Mikołaja Kopernika	12	22,0	0,0	0,0	22,0	I
37	WOP gospodarstwo		0,0	518,0	0,0	518,0	II
38	Żwirki i Wigury	16	0,0	162,0	7,0	169,0	I

39	Żwirki i Wigury	12	0,0	20,0	0,0	20,0	I
40	Żwirki i Wigury	10	0,0	0,0	32,5	32,5	I
41	Żwirki i Wigury	6	0,0	45,0	0,0	45,0	II
42	Żwirki i Wigury	2	0,0	64,0	4,0	68,0	I
43	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	20	0,0	76,0	6,4	82,4	I
44	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	17	0,0	10,0	0,0	10,0	I
45	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	18	0,0	13,0	0,0	13,0	I
46	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego)	19	0,0	42,0	0,0	42,0	II
47	Emilii Plater (w części dawna ul. Świerczewskiego / Ojca Damiana Tynieckiego)	22	325,0	112,0	22,5	459,5	I
48	Aleje Wojska Polskiego	34	0,0	520,0	70,0	590,0	I
49	Osadnicza	2	0,0	142,0	1,5	143,5	I
50	Osadnicza	4	0,0	472,0	0,0	472,0	II
51	Aleje Wojska Polskiego	33b	0,0	22,5	0,0	22,5	II
52	Aleje Wojska Polskiego	16	0,0	40,0	0,0	40,0	III
53	Aleje Wojska Polskiego	18	4,2	25,0	0,0	29,2	I
54	Aleje Wojska Polskiego	38	0,0	8,5	0,0	8,5	I
55	Aleje Wojska Polskiego	46	169,0	335,0	0,0	504,0	II
56	Leśna	16b	0,0	50,0	0,0	50,0	II
57	Leśna	14	0,0	42,0	0,0	42,0	I
58	Leśna	18	0,0	65,0	0,0	65,0	II
59	Leśna	20	21,0	0,0	0,0	21,0	I
60	Aleje Wojska Polskiego	11	0,0	21,0	0,0	21,0	III
61	Leśna	35a	0,0	50,0	0,0	50,0	I
62	Stanisława Wyspiańskiego	10	0,0	8,0	4,0	12,0	I
63	Stefana Żeromskiego	57	0,0	0,0	170,0	170,0	I
64	Stefana Żeromskiego	40	0,0	112,5	0,0	112,5	II
65	Stefana Żeromskiego	38	0,0	42,0	0,0	42,0	III
66	Stefana Żeromskiego	22	0,0	40,0	0,0	40,0	II
67	Leśna	27 29	0,0	21,0	0,0	21,0	I
68	Leśna	23 25	0,0	65,0	0,0	65,0	I
69	Spokojna	2	0,0	72,0	0,0	72,0	III
70	Spokojna	8	0,0	90,0	0,0	90,0	II
71	Spokojna	11	0,0	34,0	0,0	34,0	II
72	Kanałowa	7	0,0	45,0	0,0	45,0	I
73	Kanałowa	34	0,0	62,0	0,0	62,0	III
74	Kanałowa	26	0,0	8,5	0,0	8,5	III
75	Leśna	5	0,0	28,0	0,0	28,0	I
76	Leśna	11	0,0	34,0	0,0	34,0	I
77	Adama Mickiewicza	18	0,0	22,5	0,0	22,5	III
78	Adama Mickiewicza	16	0,0	24,0	0,0	24,0	II
79	Adama Mickiewicza	12	0,0	93,0	0,0	93,0	II
80	Adama Mickiewicza	10	0,0	45,0	0,0	45,0	II
81	Adama Mickiewicza	6	0,0	118,0	0,0	118,0	II

82	Adama Mickiewicza	2	0,0	30,0	0,0	30,0	II
83	Józefa Chłopickiego	4	0,0	28,0	0,0	28,0	II
84	Juliusza Słowackiego	21	0,0	28,0	0,0	28,0	I
85	Juliusza Słowackiego posesja w budowie przypuszczalnie nr15	Nr 15	0,0	14,0	0,0	14,0	I
86	Adama Mickiewicza	26	0,0	46,0	0,0	46,0	II
87	Adama Mickiewicza	14	0,0	23,0	0,0	23,0	II
88	Adama Mickiewicza	30	22,5	793,0	0,0	815,5	II
89	Władysława Reymonta	12	63,0	70,0	0,0	133,0	II
90	Adama Mickiewicza	50	0,0	796,0	0,0	796,0	II
91	Stefana Żeromskiego	33	0,0	62,0	0,0	62,0	I
92	Bogusława X	14	0,0	20,0	0,0	20,0	I
93	Stefana Żeromskiego	21	0,0	16,0	0,0	16,0	III
94	Nadbrzeżna	10	34,0	0,0	0,0	34,0	I
95	Nadbrzeżna	12	0,0	8,5	5,0	13,5	I
96	Racisław	1	270,0	264,0	0,0	534,0	II
97	Racisław	2	128,0	242,0	0,0	370,0	I
98	Łakowa	23	0,0	351,0	0,0	351,0	II
99	1-go Maja	18	0,0	198,0	0,0	198,0	II
100	1-go Maja	19	0,0	8,5	0,0	8,5	II
101	Nadbrzeżna	5	0,0	15,0	0,0	15,0	I
102	Nadbrzeżna	3	0,0	21,0	0,0	21,0	II
103	Stodolniana	2	0,0	176,0	0,0	176,0	II
104	Morska	69	0,0	5,6	0,0	5,6	III
105	Morska	66	0,0	25,0	0,0	25,0	II
106	Morska	68	0,0	17,0	0,0	17,0	II
107	Morska	58	0,0	34,0	0,0	34,0	III
108	Marii Konopnickiej	1	0,0	42,0	0,0	42,0	II
109	Adolfa Dygasińskiego	1	234,0	0,0	0,0	234,0	III
110	Okrężna	11	0,0	50,6	0,0	50,6	II
111	Artura Grottgera	6	0,0	14,0	0,0	14,0	II
112	Morska	43	0,0	25,4	0,0	25,4	II
113	Wałowa	156	0,0	80,0	0,0	80,0	III
114	Wałowa	158	0,0	50,0	0,0	50,0	II
115	Rzemieślnicza	31	0,0	34,0	0,0	34,0	II
116	Wałowa	160	80,0	0,0	0,0	80,0	II
117	Wałowa	22	0,0	98,5	0,0	98,5	III
118	Słowiańska	6	0,0	21,0	0,0	21,0	II
119	Władysława IV	5	0,0	60,0	0,0	60,0	II
120	Pomorska	3	0,0	96,0	0,0	96,0	II
121	Marynarska	7	0,0	102,0	0,0	102,0	II
122	Marynarska	9	0,0	45,0	0,0	45,0	II
123	Marynarska	12	0,0	17,0	0,0	17,0	II
124	Jachtowa	24	0,0	14,0	0,0	14,0	II
125	Bosmańska	6	0,0	42,0	0,0	42,0	III
126	Bosmańska	18	0,0	34,0	0,0	34,0	II
127	Marynarska	49	0,0	28,0	0,0	28,0	III
128	Admiralska	11	0,0	17,0	0,0	17,0	II

129	Admiralska	10	0,0	48,0	0,0	48,0	III
130	Admiralska	6	0,0	48,0	0,0	48,0	II
131	Władysława IV	25	0,0	50,0	0,0	50,0	II
132	Fryderyka Chopina	2	202,5	216,5	0,0	419,0	II
133	Szpitalna	2	0,0	40,0	0,0	40,0	II
134	Szpitalna	3	169,0	1155,0	112,0	1436,0	I
135	Ojca Damiana Tynieckiego	17	0,0	300,0	0,0	300,0	II
136	Rzemieślnicza	40	0,0	27,0	0,0	27,0	II
137	Rzemieślnicza	41	0,0	12,0	0,0	12,0	II
138	Rzemieślnicza	39	0,0	20,0	0,0	20,0	II
139	Wenedów	36	76,0	42,0	0,0	118,0	III
140	Wenedów	34	0,0	35,0	0,0	35,0	II
141	Wenedów	51	0,0	21,0	0,0	21,0	II
142	Pocztowa	23	0,0	30,0	0,0	30,0	II
143	Pocztowa	31	110,0	34,0	0,0	144,0	II
144	Pocztowa	30	0,0	118,0	0,0	118,0	III
145	Powstańców Warszawskich	26	248,0	0,0	0,0	248,0	II
146	Wałowa	12	114,0	0,0	0,0	114,0	II
147	Młyńska	15	0,0	17,0	0,0	17,0	II
148	Powstańców Warszawskich	57	0,0	132,0	0,0	132,0	II
149	Pocztowa	35	0,0	24,0	0,0	24,0	II
150	Morska	7	0,0	34,0	0,0	34,0	III
151	Morska	18	0,0	42,0	0,0	42,0	II
152	Wenedów	65	0,0	20,0	0,0	20,0	II
153	Wenedów	14	0,0	50,0	0,0	50,0	III
154	Wenedów	9	0,0	30,0	0,0	30,0	II
155	Wenedów	4	0,0	73,0	0,0	73,0	II
156	Wenedów vizavi 3 opuszcz		225,0	0,0	0,0	225,0	II
157	Powstańców Warszawskich	46	112,5	0,0	0,0	112,5	III
158	Powstańców Warszawskich	54	0,0	66,0	0,0	66,0	II
159	Powstańców Warszawskich	66	253,0	0,0	0,0	253,0	II
160	Pocztowa	5	0,0	12,0	0,0	12,0	II
161	Powstańców Warszawskich	18	0,0	120,0	0,0	120,0	II
162	Marii Curie Sklodowskiej	11	0,0	34,0	0,0	34,0	II
163	Rynkowa	13	126,5	28,0	0,0	154,5	II
164	Ogrodowa	8	0,0	3,0	0,0	3,0	I
165	Fryderyka Chopina	11	0,0	14,0	0,0	14,0	II
166	Henryka Wieniawskiego	1	0,0	21,0	0,0	21,0	II
167	Królowej Jadwigi	10	0,0	101,0	0,0	101,0	II
168	Królowej Jadwigi	6	0,0	22,5	0,0	22,5	II
169	Wałowa	116	0,0	95,0	0,0	95,0	III
170	Franciszkańska	20	0,0	28,0		28,0	II

171	Wałowa	112	0,0	14,0	0,0	14,0	II
172	Wałowa	102	0,0	6,4	0,0	6,4	II
173	Wałowa	92	0,0	25,0	0,0	25,0	II
174	Okreżna	19	0,0	80,0	0,0	80,0	III
175	Zielona	21	0,0	17,0	0,0	17,0	II
176	Ojca Damiana Tynieckiego	7	0,0	28,0	0,0	28,0	II
RAZEM			4438,2	12699	489,9	17737	

OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTKI KARO

l.p.	ulica	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	pilność og. dla posesji (I,II,III)
1	Gen. Józefa Bema	1	60	30	0	90	I
2	Gen. Józefa Bema	3	14	0	0	14	II
3	Racisław	2	176	0	0	176	I
4	Feliksa Nowowiejskiego	5	62	0	0	62	II
RAZEM			312	30	0	342	

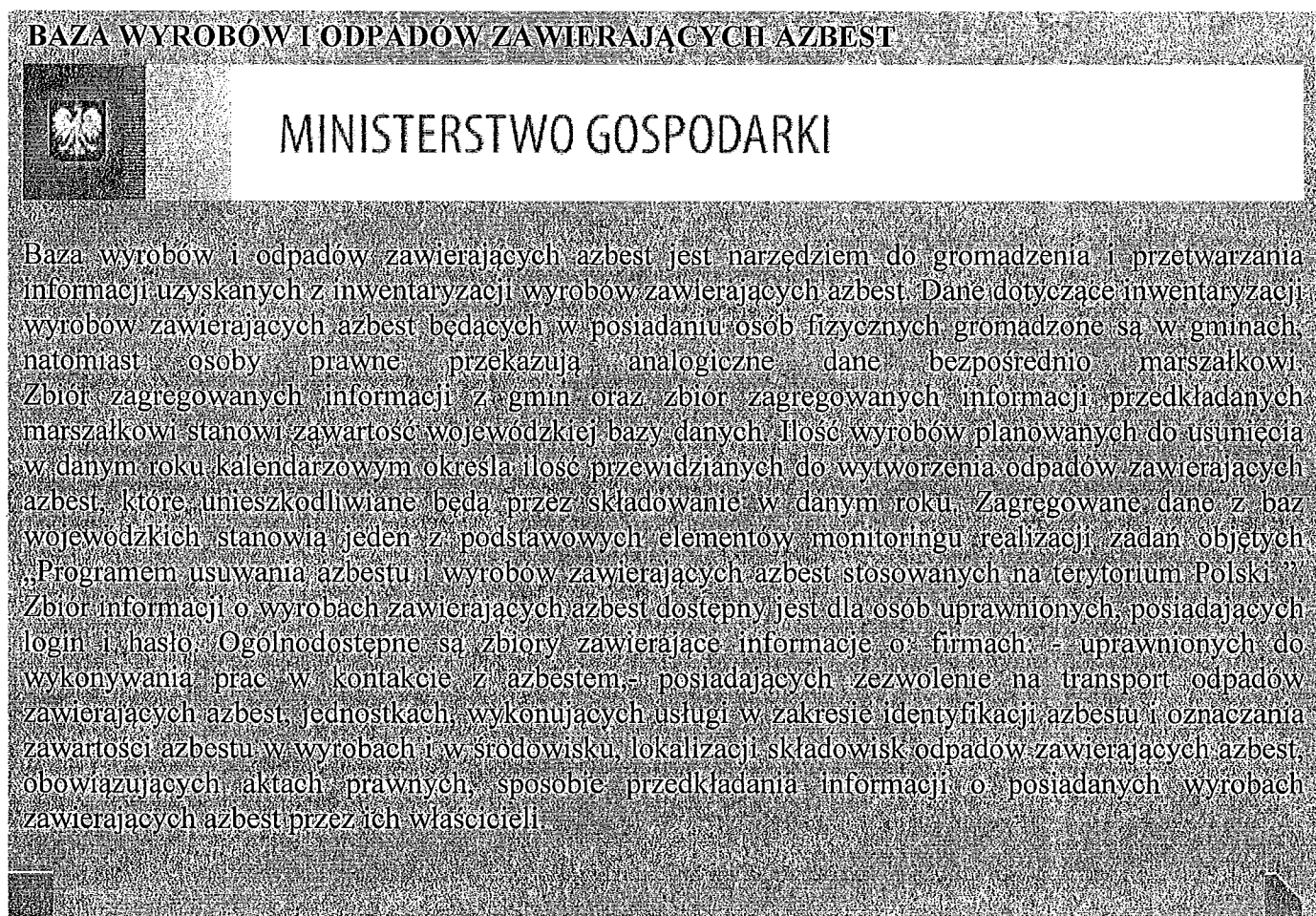
OSOBY FIZYCZNE – budynki mieszkalne i gospodarcze

PLYTY AZBESTOWO- CEMENTOWE, PŁASKIE, ACEKOL

l.p.	ulica	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	pilność og. dla posesji (I,II,III)
1	Wiejska	1	0	102	0	102	I
RAZEM			0	102	0	102	

10.4. Baza danych problematyki azbestowej

Na zlecenie Ministerstwa Gospodarki została utworzona strona internetowa www.bazaazbestowa.pl, z której zasobów mogą korzystać wszystkie jednostki samorządu terytorialnego. Jest to narzędzie informatyczne przeznaczone do prowadzenia inwentaryzacji na poziomie gminy i województwa.

BAZA WYROBÓW I ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

MINISTERSTWO GOSPODARKI

Baza wyrobów i odpadów zawierających azbest jest narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Dane dotyczące inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest będących w posiadaniu osób fizycznych gromadzone są w gminach, natomiast osoby prawne przekazują analogiczne dane bezpośrednio marszałkowi. Zbiór zagregowanych informacji z gmin oraz zbiór zagregowanych informacji przedkładanych marszałkowi stanowi zawartość wojewódzkiej bazy danych. Ilość wyrobów planowanych do usunięcia w danym roku kalendarzowym określa ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów zawierających azbest, które unieszkodliwiane będą przez składowanie w danym roku. Zagregowane dane z baz wojewódzkich stanowią jeden z podstawowych elementów monitoringu realizacji zadań objętych „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Zbiór informacji o wyrobach zawierających azbest dostępny jest dla osób uprawnionych, posiadających login i hasło. Ogólnodostępne są zbiory zawierające informacje o: firmach, - uprawnionych do wykonywania prac w kontakcie z azbestem, - posiadających zezwolenie na transport odpadów zawierających azbest, jednostkach, wykonujących usługi w zakresie identyfikacji azbestu i oznaczania zawartości azbestu w wyrobach i w środowisku, lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest, obowiązujących aktach prawnych, sposobie przedkładania informacji o posiadanych wyrobach zawierających azbest przez ich właścicieli.

10.5. Określenie rejonów szczególnie zagrożonych wyrobami zawierającymi azbest

Do określenia rejonów szczególnie zagrożonych wyrobami zawierającymi azbest przyjęto założenie, że są to:

- miejsca gdzie użytkowane są wyroby zawierające azbest o stopniu pilności I,
- miejsca występowania magazynowania odpadów zawierających azbest luzem.

W związku z powyższymi rejonami szczególnie zagrożonymi wyrobami i odpadami zawierającymi są ich miejsca użytkowania wyrobów i miejsca magazynowania odpadów

10.6. Określenie dalszego sposobu gospodarki odpadami azbestowymi z uwzględnieniem ich transportu oraz możliwościami ich unieszkodliwiania

10.6.1. Obowiązki wykonawców prac związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest

- **Obowiązki wytwórców odpadów zawierających azbest:**

obowiązki wytwórcy odpadów wynikające z ustawy o odpadach:

- opracowanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest (jeśli wytwarza odpady azbestowe w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie),
- uzyskanie decyzji zatwierdzającej program j.w. przez właściwego marszałka województwa lub starostę,
- opracowanie i przedłożenie informacji o wytwarzanych odpadach zawierających azbest oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami w terminie 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów zawierających azbest (poniżej 0,1 Mg/rok),
- prowadzenie ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych oraz ewidencję miejsc przeznaczenia odpadów,
- przedłożenie informacji zbiorczej o rodzajach i ilościach odpadów oraz sposobach gospodarowania nimi marszałkowi województwa właściwemu ze względów na miejsce wytwarzania w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy,
- zawarcie umowy lub porozumienia na transport i unieszkodliwianie odpadów azbestowych.

obowiązki wytwórcy odpadów w wyniku prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wynikające z aktów prawnych dotyczących azbestu oraz ochrony przed jego szkodliwością:

- uzyskanie odpowiednio zezwolenia, pozwolenia, decyzji zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenia organowi informacji o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace polegające na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających

-
- azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzeganie procedur dotyczących bezpiecznego postępowania,
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - informację o metodach wykonywania planowanych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza,
 - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
 - zgłoszenie prac polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, które powinno zawierać:
 - rodzaj lub nazwę wyrobów zawierających azbest,
 - termin rozpoczęcia i planowanego zakończenia prac,
 - adres obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej,
 - kopię aktualnej oceny stanu wyrobów zawierających azbest,
 - określenie liczby pracowników, którzy przebywać będą w kontakcie z azbestem,
 - zobowiązanie wykonawcy prac do przedłożenia nowego zgłoszenia w przypadku zmiany warunków prowadzenia robót,
 - zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - usuwanie wyrobów zawierających azbest w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia,
 - stosowanie opakowania i przygotowania odpadów zawierających azbest do transportu,
 - zapewnienie ochrony pracowników zatrudnionych przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest przed szkodliwym działaniem włókien azbestu i pyłu zawierającego azbest,
-

- oczyszczenie terenu z pyłu azbestowego i złożenie właścicielowi, użytkownikowi lub zarządcy obiektu, dokumentu stwierdzającego o prawidłowości wykonania prac i o oczyszczeniu z azbestu.

10.6.2. Transport odpadów zawierających azbest

Zbieranie, transport wyrobów zawierających azbest:

- wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów,
- posiadacz odpadów (w tym również wytwórca odpadów) może przekazywać odpady wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami,
- zlecający usługę transportu odpadów jest obowiązany wskazać prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów miejsce odbioru odpadów oraz posiadacza odpadów, do którego należy dostarczyć te odpady,
- prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany dostarczyć te odpady do posiadacza odpadów, który został mu wskazany przez zlecającego usługę,
- prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów oraz prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów wymaga uzyskania zezwolenia,
- zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów wydaje starosta w drodze decyzji na wniosek:
 - w przypadku zbierania - starosta właściwy ze względu na miejsce zbierania odpadów,
 - w przypadku transportu - starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów.
- prowadzący działalność wyłącznie w zakresie transportu odpadów prowadzi ewidencję z zastosowaniem tylko karty przekazania odpadów i jest obowiązany do poświadczenia na karcie przekazania tej usługi,
- do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest stosuje się odpowiednie przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych,
- transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, dla których przepisy o transporcie towarów niebezpiecznych nie ustalają szczególnych warunków przewozowych, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska.

10.6.3. Możliwości i miejsca składowania odpadów zawierających azbest

Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów wydawane jest w trybie ustawy o odpadach, natomiast w przypadku unieszkodliwiania odpadów azbestowych aktualnie na terenie Polski dopuszczone jest ich składowanie na oddzielnych składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych kwaterach na terenie składowisk innych niż obojętne, unieszkodliwianie metodami fizykochemicznymi oraz składowanie odpadów zawierających azbest pod ziemią.

W województwie zachodniopomorskim składowisko odpadów azbestowych zlokalizowane jest w Sianowie. Składowisko w Sianowie administrowane jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Komunalna, 75-724 Koszalin. Zakład zarządza m.in. nowoczesnym składowiskiem odpadów (składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne z kwaterami na odpady niebezpieczne i składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest) wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Na składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest przyjmowane są odpady o kodach:

- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Również na terenie województwa zachodniopomorskiego eksploatowane jest składowisko odpadów Dalsze, gm. Myślibórz, Eko-Myśl”.

Wykaz pozostałych składowisk bądź wydzielonych kwater przyjmujących odpady zawierające azbest dostępny jest w bazie utworzonej na zlecenie Ministerstwa Gospodarki - strona internetowa www.bazaazbestowa.pl

11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, przyjmuje, że usunięcie wyrobów azbestowych ma zostać zakończone do 2032 r.

Pomyślna realizacja *Programu* zależy od zaangażowania organów administracji państwowej i jednostek samorządu terytorialnego.

Opracowując „Programem postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo” uwzględniono politykę, cele i zadania:

- „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
- Planu gospodarki odpadami dla województwa zachodniopomorskiego

Ustalając politykę, cele i zadania „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo” kierowano się zasadami:

- dokładnej, szczegółowej wiedzy w zakresie występowania wyrobów i odpadów azbestowych na terenie Gminy Miasto Darłowo,
- zapobiegania narażenia na ekspozycję pyłu azbestowego ludzi i środowiska,
- realności przyjmowanych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych na terenie Gminy Miasto Darłowo
- współpracy w rozwiązaniu „problematyki azbestowej” na poziomie regionalnym i poziomie Gminy Miasto Darłowo.

Przyjęto następujące zadania w zakresie realizacji „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo”:

- Wprowadzenie zapisów w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest do regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku na terenie Gminy Miasto Darłowo,
- Opracowanie zasad współfinansowania i wsparcia finansowego w zakresie usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest, w tym regulaminu przyznawania dotacji/dofinansowania kosztów związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych ze szczególnym uwzględnieniem osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej na terenie Gminy Miasto Darłowo, wzoru wniosku dla osób fizycznych nie prowadzących działalności

gospodarczej o dofinansowanie usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo, wzoru umowy z Wnioskodawcą o dofinansowanie usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo, wzór umowy z Wykonawcą związanej z demontażem wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest w obiektach Gminy Miasto Darłowo,

- Ustalenie zasad i możliwości odbioru odpadów azbestowych,
- Ustalenie kolejności usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest,
- Oczyszczanie obiektów użyteczności publicznej z wyrobów zawierających azbest,
- Oczyszczanie pozostałych obiektów, urządzeń i instalacji z wyrobów zawierających azbest,
- Działania informacyjno-edukacyjne związane z problematyką azbestową (ulotki, materiały informacyjne, spotkania, seminaria, działalność w mediach i inne),
- Aktualizacja bazy informacyjnej dotyczącej występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo
- Monitoring realizacji „Programu ...”.

12. HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Zadania	Koszty źródło finansowania odpowiedzialny za realizację	Termin
1.	Wprowadzenie zapisów w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest do regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku na terenie Gminy Miasto Darłowo	bez kosztów Gmina Miasto Darłowo	2009 - 2010
2.	Opracowanie zasad współfinansowania i wsparcia finansowego w zakresie usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest	bez kosztów Gmina Miasto Darłowo	2009 - 2010
3.	Ustalenie zasad i możliwości odbioru odpadów azbestowych	bez kosztów Gmina Miasto Darłowo	2009 - 2010
4.	Ustalenie kolejności usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest	bez kosztów Gmina Miasto Darłowo	2009 - 2010
5.	Oczyszczanie obiektów osób fizycznych z wyrobów i odpadów zawierających azbest	537,8 tys. (szczegóły pkt 13) fundusze ochrony środowiska, środki właścicieli nieruchomości, inne, właściciele nieruchomości, Gmina Miasto Darłowo	2009 - 2032
6.	Działania informacyjno-edukacyjne związane z problematyką azbestową tj. o szkodliwości azbestu i bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu	wg potrzeb fundusze ochrony środowiska , środki	Systematycznie 2009 - 2032

	wyrobów zawierających (ulotki, materiały informacyjne, spotkania, seminaria, działalność w mediach i inne)	właściciele nieruchomości, inne, właściciele nieruchomości, Gmina Miasto Darłowo	
7.	Aktualizacja bazy informacyjnej dotyczącej występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo	wg potrzeb fundusze ochrony środowiska Gmina Miasto Darłowo	2009- 2032
8.	Aktualizacja „Programu...”	W przypadku zaistnienia konieczności fundusze ochrony środowiska Gmina Miasto Darłowo	2009- 2032
9.	Monitoring realizacji „Programu ...”	bez kosztów Gmina Miasto Darłowo	na bieżąco
10.	Aktualizacja oceny ilości, występowania i stanu technicznego wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo	wg potrzeb fundusze ochrony środowiska Gmina Miasto Darłowo	2009-2032

13. KOSZTY USUNIĘCIA WYROBÓW I ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKTÓW OSÓB FIZYCZNYCH

Koszty usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest z obiektów osób fizycznych określono na podstawie przeprowadzonej diagnozy aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest jak również szczegółowej inwentaryzacji tych wyrobów.

Szacunkowe koszty usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest z obiektów osób fizycznych i szacunek kosztów nowych inwestycji z obiektów osób fizycznych (nowe pokrycia dachowe i nowe rurociągi) przedstawiono poniżej.

W kosztach uwzględniono:

- dane z diagnozy stanu użytkowania wyrobów,
 - koszty demontażu, usuwania wyrobów,
 - koszty transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych,
- oraz, co jest istotne w przypadku usuwania wyrobów azbestowych z pokryć dachowych obiektów osób fizycznych, koszty nowych pokryć dachowych.

Szacunek kosztów realizacji Programu postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo koszty usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest z obiektów osób fizycznych

Lp.	Rodzaj obiekt/rodzaj wyrobu/ odpady	Szacunkowe koszty usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest [tys. PLN]	Szacunkowe koszty nowego pokrycia Szacunkowe koszty nowego rurociągu [tys. PLN]
1.	Wyroby zawierające azbest z obiektów osób fizycznych Płyty faliste	514,1	823
2.	Wyroby zawierające azbest z obiektów osób fizycznych Płyty karo	13,7	16,4
3.	Wyroby zawierające azbest z obiektów osób fizycznych Płyty płaskie	3,5	5,5
4.	Odpady-luzem, zawierające azbest z obiektów osób fizycznych	6,5	0,0
	RAZEM	537,8	844,9

14. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

14.1. Wstęp

Zarządzanie „Programem postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo” odnosi się do jego wdrożenia i realizacji, monitoringu i oceny realizacji programu.

Przyjętymi zasadami wdrażania i realizacji programu są:

- zasada odpowiedzialności za wdrożenie programu - tj. wybór osoby (osób), lub jednostki odpowiedzialnej(ych) za realizację programu,
- zasada spójności z programami i planami na poziomie kraju, województwa, powiatu, Gminy Miasto Darłowo,
- zasada aktualizacji programu,
- zasada współpracy w realizacji programu zarówno z organami szczebla publicznego i prywatnego,
- zasada ciągłej edukacji ekologicznej i dostępu do informacji w zakresie realizacji programu społeczeństwa i bezpośrednich uczestników w realizacji programu.

14.2. Określenie wskaźników monitorowania i oceny skuteczności realizacji programu

Poniżej przedstawiono listę wskaźników przyjętych do oceny wdrażania i realizacji programu:

Wskaźniki monitorowania i oceny skuteczności realizacji

„Programu postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest
na terenie Gminy Miasto Darłowo”

Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wielkość obecna	Wielkość wynikająca z realizacji programu
I WSKAŹNIKI ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ				
1.	Liczba, jakość i skuteczność wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjno-informacyjnych z zakresu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest	ilość/opis		
2.	Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z „problematyką azbestową”	ilość/opis		
3.	Szkolenia kadry administracyjnej jednostek samorządowych, firm budowlano-montażowych w zakresie „problematyki azbestowej”	ilość/opis		
4.	Inicjatywy społeczności lokalnych w zakresie „problematyki azbestowej”	ilość/opis		
5.	Interwencje podejmowania przez jednostki kontrolne (Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Sanitarna, PIP)	ilość/opis		

II WSKAŹNIKI PRESJI ŚRODOWISKOWEJ III WSKAŹNIKI STANU ŚRODOWISKA ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ODPADAMI				
Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wielkość obecna	Wielkość wynikająca z realizacji programu
1.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji z wyrobami zawierającymi azbest	szt.		
2.	Stopień pilności w użytkowaniu wyrobów zawierających azbest: I II III	%		
3.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji objętych zabezpieczeniem wyrobów(zabudowa wyrobów)	szt.		
4.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji objętych usuwaniem wyrobów	szt.		
5.	Wskaźnik zabezpieczanych i usuwanych wyrobów	m ² , Mg, kg		
6.	Ilość wytworzonych odpadów azbestowych	Mg.		
8.	Ilość odpadów składowana przeznaczona do składowania	Mg		

14.3. Określenie sposobu monitorowania i zarządzania programem

Do głównych zadań monitorowania i zarządzania programem należy;

- gromadzenie danych i informacji w zakresie problematyki azbestowej, w tym ilość i stan wyrobów zawierających azbest,
- cykliczna kontrola stopnia realizacji programu wraz ze sprawozdawczością z realizacji programu (sprawozdanie dla Rady Miasta, marszałek województwa),
- współpraca z marszałkiem województwa, starostą powiatu, z mediami,
- nadzór nad wykorzystywanymi środkami przeznaczonymi na realizację programu.

15. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU - ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Sposób i źródło finansowania zadań realizowanych w ramach „ Programem postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest na terenie Gminy Miasto Darłowo” uzależniony jest od możliwości finansowych Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przy udziale Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Podstawą finansowania usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Miasto Darłowo jest obecnie obowiązujące Zarządzenie nr 0151/GKM/616/2007 Burmistrza Gminy Miasto Darłowo z dnia 31.12.2007r. w sprawie zasad zwrotu kosztów związanych z realizacją zadań polegających na usuwaniu i utylizacji elementów lub materiałów zawierających azbest z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Miasto Darłowo ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Możliwości pozyskiwania środków finansowych ze źródeł krajowych, zwłaszcza z odpowiednich funduszy Unii Europejskiej przedstawiono w poradniku „Stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest” wydanym przez Ministerstwo Gospodarki, Departament Przemysłu, Warszawa 2006.

W 2008 r. na zlecenie Ministerstwa Gospodarki został opracowany i rozesłany do wszystkich samorządów poradnik dotyczący finansowania usuwania azbestu.

16. ZAŁĄCZNIKI

- wykaz firm posiadających decyzję zatwierdzającą Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi na terenie powiatu sławieńskiego (dot. odpadów zawierających azbest), w tym wykaz firm posiadających zezwolenie na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest i wykaz firm posiadających zezwolenie budowlane na wykonywanie prac remontowo-budowlanych w zakresie zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest (w załączeniu),
- wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (w załączeniu),
- wzór informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (w załączeniu),
- wzór informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone (w załączeniu).

**WYKAZ FIRM POSIADAJĄCYCH DECYZJĘ STAROSTY SŁAWIEŃSKIEGO
ZATWIERDZAJĄCĄ PROGRAM GOSPODARKI ODPADAMI Z
PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI POLEGAJĄCEJ NA WYKONANIU PRAC
ROZBIÓRKOWYCH, REMONTOWYCH, BUDOWLANYCH NA TERENIE
POWIATU SŁAWIEŃSKIEGO**

1. Agencja Remontowo-Budowlana PRO DOMO Katarzyna Federkiewicz 75-380 Koszalin ul. Śmiała ,7, tel. 504 158 607
2. GAJAWI PPHU Gabriel Rogut 90-553 Łódź ul. Kopernika 56/60, tel. 501 028 153
3. Zakład Dekarski Bogumil Słowak Krzysztof Stachniczek 76-200 Słupsk ul. Zygmunta Augusta 76/85, tel. 059 842 12 77, 606 226 836
4. Zakład Remontowo-Budowlany Waldemar Wojdon 86-010 Koronowo ul. Okrężna 6, tel.052 382 89 95
5. Usługi Dekarskie i Ogólnobudowlane Jan Pytlos 76-251 Kobylnica Bolesławce ul. Akacjowa 2a
6. ALBEKO Sieger Sp. J. 87-510 Kotowy gm. Skrwilno, tel. 054 280 02 88
7. MAXMED Zakład Usługowo-Handlowy Marcin Murzyn 84-230 Rumia ul. Źródłana 4, tel.058 671 85 63
8. Zakład Remontowo-Budowlany Ambroży Sp.J. Wiesława Śliwińska Kazimierz Ambroży 03-982 Warszawa ul. Meissnera 1/3, tel. 022 831 07 64
9. PPHU EKO-MIX 50-950 Wrocław ul. Grabiszyńska 163, tel. 071 361 30 41 wew. 231
10. KOZBUD Zakład Ogólnobudowlany 76-004 Sianów ul. Łubuszan 41a, tel. 094 318 59 07,603 086 255
11. AM Trans progres Sp. z o. o. 61-616 Poznań ul. Sarmacka 7, tel. 061 656 97 37
12. KASTOR Tomasz Janiszewski 67-321 Leszno Górne ul. Kolonia 19b/2, tel.068 376 65 93
13. Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe LECHBUD Sp. z o. o. 70-777 Szczecin ul. A. Struga 82b, tel. 091 464 46 48
14. E-PIK Usługi Ekologiczne Sp. z o. o. 60-179 Poznań ul. Grunwaldzka 269/1, tel. 061 285 40 74
15. STACON TIS DUSZAK S.J. 07-420 Kadzidło ul. Ogrodowa 5
16. ALGADER Hofman Sp. z o. o. 01-919 Warszawa ul. Wólczyńska 133 budynek 11b, tel. 022 864 94 97, 603 124 853
17. Transport-Metalurgia Sp. z o. o. 97-500 Radomsko ul. Reymonta 62, tel. 044 685 41 35
18. AGROTERM Sp. z o. o. 76-129 Ostrowiec, tel. 094 310 84 12, 310 84 27
19. PHU JUKO Jerzy Szczukocki 97-300 Piotrków Trybunalski ul. Zamurowa 8, tel. 044 732 69 63
20. Centrum Gospodarki Odpadami Azbestu i Recyklingu CARO 22-400 Zamość ul. Zamoyskiego 51, tel. 608 435 133, 084 62 730 13
21. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych 00-515 Warszawa ul. Żurawia 24/7, tel. 022 621 40 64
22. EKOCEM EKOSERVICE Sp. z o. o. 90-441 Łódź ul. Kościuszki 99, tel. 042 636 97 63
23. Przedsiębiorstwo Budowlane Eugeniusz Tymoszek 76-100 Sławno ul. Chelmońskiego 13, tel. 059 810 34 91
24. Zakład Ogólnobudowlany Andrzej Knap 76-200 Słupsk ul. Romera 12/26 Tel. 502 525 936

25. EKO- REMBUD- ZREMB Sp. z o. o. 66-400 Gorzów Wielkopolski ul. Fabryczna 19-20, tel. 095 728 20 10
26. SLAVBUD Sławomir Błedkowski ul. Splawie 1, 76-150 Darłowo tel. 693 335 553
27. Zakład Ogólnobudowlany Ryszard Tracz, ul. Różana, 76-251 Kobylnica, 0598415186, 502526513
28. Usługi Ogólnobudowlane TWARBUD Jan Twarowski, Tyń 1/4 , 76-133 Postomino, 601 682 492
29. Przedsiębiorstwo Budowlane ANBUD Andrzej Burda 76-200 Słupsk, ul.Adama Adama 39/6, 509 152 999
30. Zakład Ogólnobudowlany Dariusz Nowakowski, ul. Podgórna 12/9, 73-155 Węgorzyno
31. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe WB Wojciech Baran , Włynkowo 13, 76-200 Słupsk, 059 847 13 35, 508 259 059

**Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów
zawierających azbest**

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce/obiekt/urządzenie budowlane/ instalacja przemysłowa:

.....

Adres miejsca/ obiektu/urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....

Pomieszczenie:

Rodzaj/nazwa wyrobu ¹⁾

Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾

Grupa/Nr	Wyrób - rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I. Sposób zastosowania azbestu			
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1000 kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II. Rodzaj azbestu			
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III. Struktura powierzchni wyrobu z azbestem			
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien)		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0

IV. Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem			
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
12.	Brak		0
V. Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem			
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób prze bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI. Wykorzystanie pomieszczenia			
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII. Usytuowanie wyrobu			
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny

Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie) 65 i więcej punktów

Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku) powyżej 35 do 60 punktów

Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat) do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię

.....
Właściciel/Zarządca

.....
Adres

data.....

- ¹⁾ Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym - załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. Nr 192, poz. 1876).
- ²⁾ Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym - § 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.
- ³⁾ Duże uszkodzenia - widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.
- ⁴⁾ Małe uszkodzenia - brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania

**INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾
I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA**

1. Miejsce, adres

.....
.....

2. Właściciel/zarządca/użytkownik^{*)}

a) osoba prawna - nazwa, adres

.....

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres

.....

3. Tytuł własności

.....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾

.....

5. Ilość (m³, tony)³⁾

6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁴⁾

7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:

a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾

b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾

.....

.....

(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

-
- 2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącz azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.
- 3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).
- 4) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.
- 5) Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.
- 6) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

**Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie
zostało zakończone**

**INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾
KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE**

1. Miejsce, adres

.....
.....

2. Właściciel/zarządca/użytkownik^{*)}

a) osoba prawna - nazwa, adres

.....

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres

.....

3. Tytuł własności

.....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾

.....

5. Ilość (m³, tony)³⁾

6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów

7. Planowane usunięcia wyrobów

a) sposób

b) przez kogo

c) termin

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁴⁾

.....

.....

(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) niepotrzebne skreślić.

- 1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.
- 2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącz azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrabione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.
- 3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).
- 4) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

PRZEWODNICZĄCY
~~Barbara Męjskiej~~
w Darłowie
Zbigniew Grosz

